

Osrednja in najbolj pomembna vsebina, torej jame, so prikazane na zelo iznajdljiv način, ki posreduje uporabniku kar tri različne informacije. Jame so označene s štirimi različnimi simboli: krog ponazarja suho jamo, kvadrat vodno jamo, karo ledeno jamo, trikotnik pa je namenjen prikazu ledene in vodne jame. Te oblike so na zemljevidu prikazane v različnih velikostih in barvah. Velikosti pomenijo globino jame (šest kategorij), barve pa pomenijo stanje zapisnika določene jame (štiri kategorije). Posebej je treba omeniti tudi vrisane tlorise večjih jam, ki prikazujejo, kakšen je potek posamezne jame.

Karti pripada zajeten Seznam jam Kaninskega pogorja. V njem so navedene jame, ki so prikazane na zemljevidih. Za vsako je navedena katastrska številka, ime, sinonim ter lega z Gauss-Krügerjevimi koordinatami in tudi zapisom geografske širine in dolžine v stopinjah (WGS-84). Z nekaj parametri sta opisani morfologija vhoda in jame. Vsi ti podatki so dopolnjeni z osnovnimi dejstvi o prvih raziskavah ter stanju obstoječe dokumentacije. V želji, da bi bil kataster in zapisniki jam čim bolj popolni, avtorji prosijo za opozorilo o vsaki nepravilnosti, saj nekatere jame nimajo točnih lokacij ali pravih parametrov.

Naj na koncu še poudarimo, da je predstavljeno kartografsko gradivo odličen vodič jamarjem, ki se odpravljajo raziskovat podzemni svet Kaninskega pogorja, več kot dobrodošlo pa je tudi za pohodnike, saj so podatki morebitnih zatočišč, heliporta ali izvirov, izrednega pomena. Izdelek ima dodatno vrednost tudi zato, ker je napisan v slovenskem in angleškem jeziku.

Rok Ciglič

Primož Pipan, Mimi Urbanc (urednika):

ClimAlpTour: podnebne spremembe in njihov vpliv na turizem v Alpah

Ljubljana 2011: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 125 strani, ISBN 978-961-254-316-7

Obsežna, lična in grafično izredno bogata ter pestra publikacija je hkrati tudi končno poročilo mednarodnega projekta ClimAlpTour, v okviru katerega je bilo med septembroma 2008 in 2011 združenih kar 18 projektnih partnerjev iz šestih alpskih držav: Avstrije, Italije, Francije, Nemčije, Slovenije in Švice. Edini sodelujoči slovenski partner je bil Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, ki si je, poleg drugega, naložil tudi zahtevno breme priprave in izdelave pričujoče, sicer petjezične zaključne publikacije. Projekt je sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj Evropskega teritorialnega sodelovanja v okviru Programa za Območje Alp.

Glavni namen tega mednarodnega projekta je bil osredotočanje na aktualna vprašanja vpliva podnebnih sprememb na turizem v Alpah. Sodelujoči partnerji so skušali prek več delnih raziskav poiskati oziroma najti svoje mesto pri oblikovanju ustreznih strategij za zagotavljanje uravnoveženega razvoja turizma, pripravo izvedljivih prilagoditvenih politik na nacionalni, regionalni in krajevni ravni ter ovred-

notiti gospodarske in družbene vplive podnebnih sprememb na turizem. Upoštevajoč dobljene rezultate je treba turizem v Alpah znova pretehtati in tako javne kot tudi zasebne ustanove soočiti z izzivi prihodnjega razvoja. Ta bi moral preseči tradicionalne vzorce zimskošportnih in drugih turističnih dejavnosti, ki so za to območje še posebej značilni. Rezultati projekta so zagotovili večino dosegljivega oziroma dostopnega znanja o različnih vidikih vpliva podnebnih sprememb na turizem v Alpah. Prav obravnavana publikacija pomeni delno predstavitev rezultatov projekta oziroma njihovo približevanje zainteresiranim ciljnim skupinam. Predstavljena so tako splošna izhodišča, metodološki prijemi in koraki kot tudi konkretne prilagoditvene strategije oziroma ukrepi za blažitev podnebnih sprememb na področju turizma. Med 20 pilotnimi območji sta tudi dve slovenski.

Uvodnemu in sklepnemu delu sledi še zadnje poglavje, v katerem so navedeni najpomembnejši viri in uporabljena literatura. V uvodu izvmemo vse o projektu, njegovih partnerjih in organizaciji dela ter projektnih dejavnostih. V sklepnem delu publikacije pa so podane izbrane smeri trajnostnega razvoja turističnih območij in krajev ter za to potrebni oziroma nujni nadaljnji ukrepi. Osrednji del publikacije obsegajo štiri, vsebinsko najpomembnejši sklopi. V splošnem pregledu je predstavitev pilotnih območij (v Sloveniji sta to Zgornje Posočje in Kranjska Gora) in njihovih podnebnih sprememb. Na temelju rezultatov raziskave z metodo delfi (večkrožno oziroma večnivojsko anketiranje turistično pomembnih deležnikov) so poskušali opredeliti prilaganje turizma podnebnim spremembam na celotnem območju Alp in izluščiti na temelju ugotovitev splošno strategijo za celotno alpsko regijo.

Najobsežnejše je poglavje z naslovom »Pilotne dejavnosti«, kjer so predstavljeni rezultati za vseh dvajsetih pilotnih območij. Kratki predstavitvi kraja s posameznim pripadajočim območjem sledi SWOT analiza, v kateri so izpostavljene z vidika turističnega razvoja ugotovljene prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Nadalje je predstavljen nabor turističnih proizvodov in prilagoditvena prožnost ter končno konkretne prilagoditvene strategije. Implementacija slednjih je potekala na pilotnih območjih v obliki delavnic. Podani so tudi sklepna ocena in nadaljnji oziroma priporočljivi ukrepi po zaključku projekta. Zelo dobrodošla je primerjava posameznih, medsebojno primerljivih pilotnih območjih.

Kot primer si oglejmo, kakšne so nekatere ugotovitve in kaj bo treba pomesti pred »domačim pragom«. V Kranjski Gori se zavedajo podnebnih sprememb in njihovega učinka na zimsko sezono, saj so bili zaradi (pre)niske nadmorske višine že v preteklosti pogosto soočeni z zelenimi zimami. Morebitna prihodnja širitev smučišč v višje lege je zaradi zaščitenega območja Triglavskega narodnega parka izključena, zato se bodo morali intenzivneje osredotočiti na razvijanje poletnih in celoletnih turističnih produktov. Obsežen, a v veliki meri neizkoriščen potencial je v kmečkem turizmu, ki ga velja v prihodnje še posebej pospešiti in razvijati, vendar ob večjem razumevanju lokalne skupnosti. V Zgornjem Posočju se zavedajo, da bodo podnebne spremembe vplivale predvsem na vodni režim reke Soče, ki je pomemben generator športnega turizma. Nemudoma morajo ozvestiti dejstvo, da turizem ne temelji zgolj na turističnih posteljah, temveč tudi na turističnih produktih, zato je nujno razviti številne nove. Izzivi za nadaljnje delo, ob krepitvi jadranskega padalstva in Poti miru v Posočju, so ureditev javnega prometa znotraj destinacije, izobraževanje turističnega kadra, razvoj turističnih programov za mrtvo sezono in podrobnejša opredelitev zimske ponudbe v dolini. Pogoj za nadaljnje uresničevanje prilagoditvenih strategij je preseganje nerazumevanja in neodzivnosti razvojne politike lokalnih skupnosti. Dejansko pomeni to več sodelovanja med vsemi tremi tamkajšnjimi občinami in dvema lokalnima turističnima organizacijama. Prav tako pa bi morala biti osnovna, to je dostavna žičnica na visokogorsko območje Kanina, kot osnovna infrastruktura deležna rednih državnih subvencij.

Temu, najbolj zanimivemu poglavju sledijo splošne smernice za strategije, vizije in strateški razvoj turističnih območij v povezavi s podnebnimi spremembami. Predstavljene so tako splošne prilagoditvene strategije glede na sezonskost pilotnih območij kot tudi priporočila za oblikovanje skupnih politik in celovit pogled na strateški razvoj alpskega turizma v času podnebnih sprememb. Prav tu se za slovenska turistična območja s pomembnim deležem zimske sezone kažejo še številne priložnosti in izzivi. Na nekatere od teh so pokazale prav sklepne ugotovitve, do katerih so prišli vsi sodelujoči partnerji projekta ClimAlpTour.

Miha Pavšek